

YASHIL

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

GREEN ECONOMY AND DEVELOPMENT

Social, Economic, Technological, Scientific and Popular Science Journal

2026-YIL / SENTABR /
9-SON, II-QISM

Google
scholar

RePEc
RESEARCH PAPERS
IN ECONOMICS

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 2026-yil, sentabr.
II-qism*

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukirimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy
jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va
taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BAHOLASH VA MUAMMOLI KREDITLARNI BARVAQT ANIQLASHNING SUN'IIY INTELLEKTGA ASOSLANGAN MENEJMENT MODELINI TAKOMILLASHTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	14
Alovuddin Jamolov	
YASHIL TRANSPORT: BARQAROR RIVOJLANISH UCHUN IMKONIYAT VA ISTIQBOLLAR.....	19
Quliyev Begimqul Melikovich	

YASHIL TRANSPORT: BARQAROR RIVOJLANISH UCHUN IMKONIYAT VA ISTIQBOLLAR

Quliyev Begimqul Melikovich

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti

Investitsiya va innovatsiyalar kafedrası dotsent v.b., PhD

E-maol: bekkuliyev8@gmail.com

Annotatsiya. “Yashil transport” atamasi atrof-muhitga salbiy ta’siri kam yoki umuman bo’lmagan transport turini anglatadi. Yashil transport transport tizimini boshqarishda qo’llaniladigan kam uglerodli strategiyalar va ekologik toza texnologiyalar majmuasidir. Sayyoramizni muhofaza qilish va tabiiy resurslarning tiklanishiga imkon berish uchun atmosferaga chiqariladigan uglerod chiqindilarini kamaytirish zarur. Transport sektorini “yashillashtirish” global rivojlanish jarayonlarining ekologik yo’nalishini kuchaytirish bilan bog’liq bo’lib, energiya sarfining kamayishi hamda “yashil” elektr transport vositalari sektorining jadal rivojlanishi bilan tavsiflanadi. Yashil transport sektorining jadal o’sishi, asosan, barqaror rivojlanish strategiyalarini amalga oshirish doirasida davlat tomonidan ko’rsatilayotgan moliyaviy ko’mak bilan qo’llab-quvvatlanadi. Yashil transport hozirgi global isish sharoitida ekologik jihatdan eng maqbul yechimlardan biri hisoblanadi.

Kalit so’zlar: yashil iqtisodiyot, yashil transport, transport siyosati, barqaror rivojlanish, yashil energiya, barqaror transport.

Аннотация. Термин «зелёный транспорт» означает вид транспорта, оказывающий минимальное или практически нулевое негативное воздействие на окружающую среду. Зелёный транспорт представляет собой совокупность низкоуглеродных стратегий и экологически чистых технологий, применяемых в управлении транспортной системой. Для защиты нашей планеты и обеспечения возможности восстановления природных ресурсов необходимо сокращать выбросы углерода в атмосферу. «Озеленение» транспортного сектора связано с усилением экологической направленности глобального развития и характеризуется снижением энергопотребления, а также активным развитием сектора «зелёных» электрических транспортных средств. Стремительный рост сектора зелёного транспорта в значительной степени поддерживается государственной финансовой помощью в рамках реализации стратегий устойчивого развития. Зелёный транспорт является одним из наиболее экологически эффективных решений в условиях современного глобального потепления.

Ключевые слова: зелёная экономика, зелёный транспорт, транспортная политика, устойчивое развитие, зелёная энергетика, устойчивый транспорт.

Abstract. The term “green transport” refers to modes of transportation that have little or no negative impact on the environment. Green transport encompasses low-carbon strategies and environmentally friendly technologies applied to the management of transport systems. To protect our planet and allow natural resources and ecosystems to recover, it is necessary to reduce carbon emissions into the atmosphere. The “greening” of the transport sector is associated with strengthening the environmental dimension of global development and is characterized by reduced energy consumption and the rapid development of the “green” electric vehicle sector. The rapid growth of the green transport sector is largely supported by government financial assistance within the framework of sustainable development strategies. Green transport is considered one of the most environmentally sustainable solutions in the context of current global warming.

Keywords: green economy, green transport, transport policy, sustainable development, green energy, sustainable transport.

KIRISH

Iqlim o’zgarishi kelgusi o’n yillikda global iqtisodiy rivojlanishni shakllantiruvchi asosiy tendensiya hisoblanadi. Mamlakatlar uchun uzoq muddatli rivojlanish strategiyalari insonparvar, ekologik toza va xavfsiz muhit asoslariga qurilgan bo’lib, transport infratuzilmasi bu borada muhim rol o’ynaydi. Global miqyosda transport barqaror rivojlanish kelajagini shakllantiradigan zarur darajadagi qulaylik, ekologik tozalik va xavfsizlikka erishish uchun rivojlanmoqda.

So’nggi o’n yilliklarda tez urbanizatsiya tufayli shaharlarda yashovchi dunyo aholisining ulushi 1960-yildagi 34 % dan 2019-yilda 56 % gacha oshdi[1]. Aholi soni va iqtisodiy hajmining ortishi hamda yosh avlodning

shaxsiylashtirilgan transport vositalariga bo'lgan yuqori talabi bilan ro'yxatdan o'tgan transport vositalarining umumiy soni butun dunyo bo'ylab 200 mln dan (1960-yilda) 1431 mln gacha (2018-yilda) oshdi[2]. Hozirda butun dunyoda 1,42 mlrd avtomobil, jumladan, 1,06 mlrd avtomobil va 363 mln tijorat transport vositalari foydalanilmoqda.

Xalqaro energetika agentligi statistikasi shuni ko'rsatadiki, transport sektori global uglerod chiqindilarining 25 % ini tashkil qiladi, shundan shahar avtomobil transporti 75 % gacha tashkil qilishini ko'rish mumkin[3]. Bu tendensiya, ayniqsa, rivojlanayotgan mamlakatlarda jiddiy kuzatilmoqda, bu yerda xususiy avtomobillarga egalik qilishning ko'payishi tufayli transport uglerod chiqindilari yildan-yilga ortib bormoqda. An'anaviy qazilma yoqilg'i bilan ishlaydigan transport modeli nafaqat iqlim o'zgarishini kuchaytiradi, balki havo ifloslanishi va yer resurslaridan past darajada foydalanishga olib keladi, bu esa shaharlarning barqaror rivojlanishiga jiddiy to'sqinlik qiladi. Bundan tashqari, shahar transport tizimi va fazoviy tuzilma o'rtasidagi qarama-qarshilik ham kuchaymoqda. Shaharlarning kengayishi aholini uzoq masofalarga motorli sayohatlarga tayanishga majbur qiladi va jamoat transportining yetarli darajada qamrovi yo'qligi energiya iste'molining ayanchli doirasini yanada kuchaytiradi.

So'nggi yillarda butun dunyo bo'ylab yashil transportni rivojlantirish bo'yicha tadqiqotlar akademiklar va tadqiqotchilar uchun barqaror transportga bo'lgan ehtiyojni rag'batlantirishda muhim ahamiyatga ega bo'ldi. Yashil transport orqali qo'llaniladigan transport barqarorligi konsepsiyasi shahar muhitida hayotning barqarorligini nazarda tutadi. Yashil transport hayot va ekotizimlarga jiddiy ta'sir ko'rsatadigan global isish va iqlim o'zgarishi ta'sirini kamaytirishga qodir bo'lishi kutilmoqda. Aqlli hayotning barqarorligi odamlar farovonligini oshirish uchun aqlli muhit orqali yaratilishi mumkin. Inson hayotining turli sohalarida qo'llanilishi mumkin bo'lgan eng so'nggi modellarni olish uchun yashil transport tadqiqotlari tez sur'atlar bilan o'sib bormoqda, jumladan, transport samaradorligini oshirish va energiya sarfini kamaytirish bo'yicha doimiy ravishda amalga oshirilayotgan turli sa'y-harakatlar; atrof-muhit sharoitlariga tahdid va atrof-muhitdagi noqulaylik; aqlli shaharlarni rivojlantirishda aqlli modelli transport vositalarini yaratishga qaratilgan sa'y-harakatlar[4]. Elektr transport vositalarida energiyaga bo'lgan talabning tez o'sib borishini qondirish muhimdir va shamol, quyosh fotoelektrlari va batareya energiyasini saqlash kabi gibrid qayta tiklanadigan energiyaga bo'lgan talab yanada tezroq o'sishi talab etiladi[5], jamiyat uchun foydali bo'lgan harakatchanlik va energiyani birlashtirish orqali amalga oshiriladigan elektr transport vositalariga o'tishni amalga oshirish uchun zarur.

Keltirib o'tilganlarga asosanib, ushbu maqolada yashil transportning barqaror shahar rivojlanishidagi roli va amalga oshirish strategiyalari muhokama qilinadi va yashil transportni rivojlantirish uchun yangi g'oyalar va usullarni taqdim etish, shaharlarda yashil transport konsepsiyalarini joriy etishni rag'batlantirish va shaharlarga yashil, kam uglerodli va barqaror rivojlanishga erishishda yordam berish maqsad qilingan.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Yashil transport konsepsiyasi va mohiyati bo'yicha dastlabki tadqiqotlar 1994-yilga borib taqaladi, o'shanda kanadalik akademik Kris Bredshou birinchi marta "yashil" transport ierarxiyasi konsepsiyasini kiritgan edi. U yashil transportni transport tirbandligini kamaytirish, shahar yashash muhitini tozalash va energiya sarfini kamaytirish uchun yashil transport vositalarini rivojlantirishni optimallashtirish deb ta'riflagan. Bundan tashqari, u transport vositalarini ekologik foyda, iqtisodiy foyda va ijtimoiy foyda kabi jihatlarni hisobga olgan holda ularning ekologikligiga qarab saralagan[6].

Yashil transport – bu yangi paydo bo'layotgan konsepsiya va shahar transportini rivojlantirish uchun amaliy maqsaddir[7]. Bu transport tirbandligini kamaytirish, ifloslanishni kamaytirish, ijtimoiy tenglikni ta'minlash va xarajatlarni tejashga qaratilgan transport tizimidir. Barqaror transport jamoat transportini rivojlantirishga ustuvor ahamiyat berishi kerak. Shaharsozlik konsepsiyalarini, transport choralarini, sayohat usullarini va yer resurslaridan foydalanishni o'zgartirish orqali resurslarni tejaydigan, iqtisodiy jihatdan samarali va ekologik jihatdan qulay bo'lgan barqaror rivojlanish modeliga erishish mumkin.

Barqaror transportni rivojlantirish tarixini besh bosqichga bo'lish mumkin: boshlang'ich bosqich; ishga tushirish bosqichi; barqaror rivojlanish bosqichi; tez rivojlanish bosqichi va innovatsion rivojlanish bosqichi. Shu nuqtayi nazardan, minimal resurs sarfini talab qiladigan, minimal ekologik xarajatlarni talab qiladigan va ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish va odamlarning hayot sifatini yaxshilash natijasida kelib chiqadigan transport ehtiyojlarini maksimal darajada qondiradigan shahar integratsiyalashgan transport tizimi yaratilishi kerak[8]. Yashil transportga erishish transportni jamiyat, resurslar va atrof-muhit bilan muvofiqashtirilgan rivojlantirishga qaratilishi muhimdir.

Yashil transport jamoat transporti tizimlari, elektr va gibrid avtomobillar, velosipedda yurish, piyoda yurish va transport tizimlarini quvvatlantirish uchun qayta tiklanadigan energiya manbalaridan foydalanish kabi bir qancha barqaror yondashuvlarni o'z ichiga oladi. Yashil transport – bu barqarorlik va atrof-muhitni muhofaza qilishga asoslangan va real maqsadlarga erishishga qaratilgan zamonaviy konsepsiya[9]. Yashil transportning

rivojlanishi asosan ekologik konsepsiya va atrof-muhitni muhofaza qilish ongining asosiy tamoyillariga asoslanadi[10].

Keltirib o'tilgan 1-jadvalda "yashil" transport tushunchasining iqtisodiy mazmuni umumlashtirilgan. Ushbu fikrlar birgalikda yashil transportning ko'p qirrali yondashuvini ta'kidlaydi, bular atrof-muhitga ta'sirni kamaytirish, barqaror rejalashtirishni ilgari surish, resurslarni sarflashni minimallashtirish, ekologik toza amaliyotlardan foydalanish va umumiy shahar barqarorligi uchun transportni rejalashtirishga ekologik jihatlarni integratsiya qilishni o'z ichiga oladi (1-jadval).

1-jadval
"Yashil" transport tushunchasining ta'riflari

Manbaalar	Ta'rif
Litman, (2020)	Atrof-muhitga minimal ta'sir ko'rsatadigan va uzoq muddatda barqaror bo'lgan transport turlari. Bu uglerod chiqindilarini kamaytirish, qazilma yoqilg'ilarga bog'liqlikni kamaytirish va energiya samaradorligini oshirishga qaratilgan turli strategiyalar va texnologiyalarni o'z ichiga oladi.
Banister, (2008)	Barqarorlikka urg'u beradigan, issiqxona gazlari chiqindilarini va atrof-muhitga ta'sirini kamaytirishga qaratilgan transportni rejalashtirishga yondashuv, shu bilan birga samarali va teng harakatchanlikni rag'batlantirish.
Holden & Linnerud (2011)	Qayta tiklanmaydigan resurslarni iste'mol qilishni kamaytiradigan, ifloslanishni kamaytiradigan va shahar hududlarining barqaror rivojlanishiga hissa qo'shadigan transport usullari.
Zhang & Batterman, (2013)	Atrof-muhitga zararni minimallashtirish va shahar hayotini yaxshilash uchun elektr transport vositalari, jamoat transporti, velosipedda yurish va piyoda yurish kabi ekologik toza transport vositalari va amaliyotlaridan foydalanish.
Givoni, (2014)	Ekologik izlarni kamaytirish va barqaror shahar o'sishini rag'batlantirishga qaratilgan transportni rejalashtirishga atrof-muhit masalalarini integratsiya qiluvchi kompleks yondashuv.

Yashil transport konsepsiyasi 21-asrda elektr harakatchanligi, vodorod energiyasi va aqlli transport tizimlarining jadal rivojlanishi bu sohada texnologik taraqqiyotni sezilarli darajada tezlashtirdi. Yashil transport texnologiyasi keng ma'noda transport tizimlarining barqarorligi, xavfsizligi va samaradorligini oshiradigan innovatsiyalarni anglatadi va u texnologik o'zgarishlarning muhim chegarasiga aylandi. Biroq, yashil transport texnologiyasining rivojlanishi yuqori noaniqlik, texnologik murakkablik va katta resurs talablari bilan tavsiflanadi, bu esa innovatsiya risklari va muvofiqlashtirish xarajatlarini sezilarli darajada oshiradi. Bunday sharoitda transmilliy texnologik hamkorlik risklarni taqsimlash, bir-birini to'ldiruvchi bilimlarni birlashtirish va texnologik yutuqlarni tezlashtirish uchun muhim mexanizmga aylandi.

Yashil transport va unga bog'liq texnologiyalar bo'yicha mavjud tadqiqotlarni keng miqyosda to'rtta yo'nalishga guruhlash mumkin.

Birinchisi, konseptual ta'riflar va texnologik yo'llarga qaratilgan. Dastlabki tadqiqotlar yashil transportni an'anaviy usullarga qaraganda atrof-muhit va sog'liq uchun kamroq ta'sir ko'rsatadigan harakatchanlik tizimlari sifatida belgilaydi, bu yoqilg'i samaradorligini, elektr transport vositalarini va muqobil yoqilg'ilarni yaxshilashni o'z ichiga oladi.

Ikkinchi yo'nalish yashil transport rivojlanishining harakatlantiruvchi kuchlarini o'rganadi, hukumat tomonidan qo'llab-quvvatlash, atrof-muhit haqida xabardorlik, tashqi investitsiyalar va raqamli va aqlli texnologiyalardan texnologik ta'sirlarning rolini ta'kidlaydi.

Uchinchi yo'nalish yashil transportning ekologik va barqarorlik afzalliklarini baholaydi, bu transport texnologiyalari va boshqaruv amaliyotlarining yaxshilanishi emissiyalarni sezilarli darajada kamaytirishi va kam uglerodli harakatchanlikni oshirishi mumkinligini ko'rsatadi.

To'rtinchi yo'nalish hamkorlikdagi innovatsiyalarga urg'u beradi va yashil transport rivojlanishini tezlashtirishda ko'plab tashkilotlararo hamkorlikning muhimligini ta'kidlaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotlar yashil transport haqidagi tushunchamizni sezilarli darajada rivojlantirgan bo'lsa-da, bir qancha muhim cheklavlar saqlanib qolmoqda. Birinchidan, mavjud tadqiqotlarning aksariyati ma'lum mamlakatlar yoki mintaqalar, xususan, Xitoy yoki Yevropa Ittifoqi bilan cheklangan, transmilliy yashil transport hamkorligiga global nuqtayi nazarni qo'llaydigan tadqiqotlar esa hali ham nisbatan kam. Ikkinchidan, hamkorlikdagi innovatsiyalar tobora ko'proq e'tiborni jalb qilgan bo'lsa-da, yashil transport hamkorlik tarmoqlarining empirik tahlillari nanotexnologiya, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va boshqa yashil texnologiyalar sohalari kabi boshqa texnologik sohalar bo'yicha tadqiqotlarga nisbatan cheklanganligicha qolmoqda.

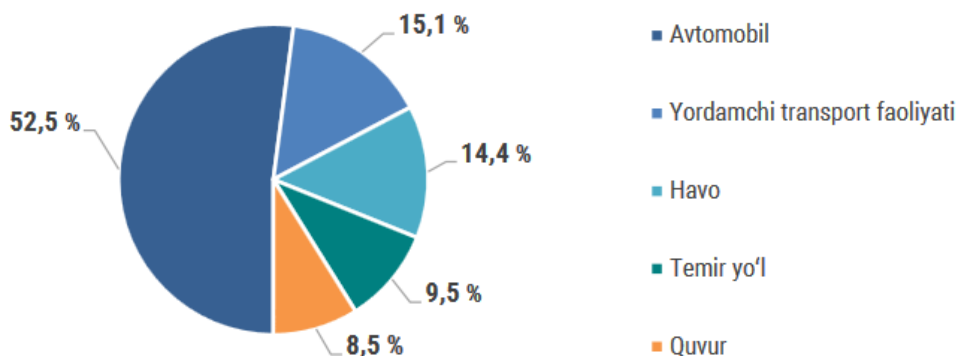
TAHLIL VA NATIJALAR

“Yashil” transport atamasining paydo bo’lishi “barqaror rivojlanish” tushunchasining mantiqiy kengaytmasi sifatida qaraladi, bu transport turlari va transportni rejalashtirish tizimlarini kengroq barqarorlik muammolariga mos ravishda tavsiflaydi. “Yashil” transport jamiyatning ekologik, ijtimoiy va iqtisodiy barqarorligiga ijobiy ta’sir ko’rsatadi va ham ijtimoiy-iqtisodiy aloqalar, ham butun aholi uchun harakatchanlikni ta’minlaydi. Atrof-muhitni muhofaza qilish transporti bilan bog’liq muammolarning tobora ortib borayotgan ahamiyati salbiy ekologik o’zgarishlarga olib keladigan energiya iste’moli va karbonat angidrid chiqindilarining katta hajmi bilan bog’liq. Transportning ekologik izi nafaqat havo ifloslanishi va qayta tiklanmaydigan resurslarning kamayishi, balki qayta ishlash va xavfli chiqindilar bilan bog’liq muammolar bilan ham belgilanadi. “Yashil” transport atrof-muhitga minimal ta’sir ko’rsatadigan va undan foydalanishning ekologik va ijtimoiy ta’sirini kamaytirishga yordam beradigan qulay, arzon va samarali transport turi sifatida qaraladi. Bunday transport turlariga piyodalar va velosipedlar harakati, ekologik toza transport vositalari, tranzitga yo’naltirilgan dizayn, transport vositalarini ijaraga olish, tejamkor shahar transport tizimlari va boshqalar kiradi. Barqaror transportni rivojlantirish inson salomatligiga yoki umuman ekotizimga zarar yetkazmasdan, shaxslar, biznes va jamiyatning ishonchli va qulay transport vositalariga bo’lgan ehtiyojlarini qondiradi. Ideal holda, u qayta tiklanadigan energiya manbalaridan (gidroenergetika, quyosh energiyasi va boshqalar) foydalanadi.

Ko’p yillar davomida transportchilar o’z faoliyatlarining moliyaviy samaradorligiga qiziqish bildirishgan, toza havo va suv mavjudligini inkor etishgan[11]. Ularning eng katta tashvishi tezkor harakatlanish va iqtisodiy samaradorlikni ta’minlaydigan transport edi. Biroq, bunday bo’lmisligi kerak, chunki natijada ular izlagan narsa ham yo’qoladi, hayotni qamrab oladi, chunki ularning harakatlari ekologik barqarorlikni xavf ostiga qo’yadi. Yoqilg’i sarfini kamaytirish va elektr transport vositalaridan foydalanish yaxshiroq usuldir, chunki u xarajatlarni kamaytiradi va yashil transportni ham qo’llab-quvvatlaydi. Dunyo tez o’zgarib bormoqda va barcha manfaatdor tomonlar bu sayyorani kutayotgan muammolarga uzoq muddatli yechimlarni ishlab chiqish uchun birdamlikda bo’lishlari kerak. Hukumat ham, xususiy sektor ham bu tendensiyani o’zgartirish uchun o’z imkoniyatlaridan kelib chiqib, sa’y-harakatlarni birlashtirishi, hukumatlar siyosat ishlab chiqishi, ommaviy axborot vositalari va sanoatchilarni yashil iqtisodiyotga o’tish bo’yicha o’qitishi, tabiiy gaz quyish shoxobchalari kabi zarur infratuzilmani ta’minlashi, yashil transport tizimiga o’tishni amalga oshirishi, bunga e’tibor bermaganlarni javobgarlikka tortishi, bozorlarga yashil mahsulotlar savdosi uchun ta’sir ko’rsatishi va hokazo. Xususiy sektor esa hukumatlarning yashil iqtisodiyotga o’tish chaqirig’iga amal qilishi, xodimlarini yashil jarayonlar bo’yicha o’qitishi, zarur hollarda qarz mablag’lari orqali yoki mashinalar kabi yashil tizimlarni sotib olishi kerak.

Transport sohasining samarali faoliyat olib borishi har qanday mamlakat iqtisodiy taraqqiyotining barqarorligi, aholining farovon turmush tarzi, milliy xavfsizligi ta’minlanishida muhim ahamiyat kasb etadi. Havo yo’llari, quruqlik va suvdagi barcha yo’lovchilarni, shuningdek, yuk tashish kabi xizmatlarni qamrab oluvchi ushbu soha murakkab iqtisodiy tizim hisoblanadi. Mamlakatimizda 2026-yilning yanvar-iyun oylarida O’zbekistonda transport xizmatlari hajmi 103,9 trln so’mni tashkil etdi. Transport xizmatlari hajmining turlari bo’yicha tarkibiga e’tibor qaratadigan bo’lsak:

- avtomobil transporti — 52,5 %;
- yordamchi transport faoliyati — 15,1 %;
- havo transporti — 14,4 %;
- temir yo’l transporti — 9,5 %;
- quvur transporti — 8,5 %ni tashkil etganini ko’rishimiz mumkin (1-rasm).

1-rasm. Transport xizmatlari hajmining turlari bo’yicha tarkibi, foizda¹

1 <https://stat.uz> ma’lumotlari

2026-yilning yanvar-iyun oylarida transport xizmatlari hajmi 103 936,6 mlrd so'mga yetdi. Transport xizmatlari tarkibida avtomobil transporti xizmatlari ustunlik qildi – 52,5 %, ya'ni 54 589,5 mlrd so'm. Transport xizmatlari hajmining o'sishi yuk va yo'lovchi tashish sohasidagi faollikning ortganini aks ettiradi. Mamlakatimizda 2026-yil 1-choragida ekologik toza transport vositalarini sotib olishni keskin oshirdi. Mamlakatga 23 079 ta elektr transport vositasi import qilindi, ularning qiymati 309,3 mln dollarni tashkil etdi, bu o'tgan yilga nisbatan 3,9 baravar va pul qiymati 3,5 baravar ko'p. Gibrid segmentida yanada tez o'sish kuzatildi. Import 2829 taga yetdi, bu 8,6 baravar ko'p degani. Moliyaviy jihatidan gibrid transport vositalariga sarflanadigan xarajatlar 11 baravarga oshib, 81,7 million dollarga yetdi. Bozorning bu kengayishi mamlakatda "yashil" transport afzalliklarining keng ko'lamli o'zgarishini ko'rsatadi.

Yashil transport sohasida barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish uchun tegishli davlat siyosatini ishlab chiqish va ekologik diplomatiyani rivojlantirish juda muhimdir. Elektr transporti bozorini rivojlantirishga yordam beradigan asosiy mexanizmlar qatoriga subsidiyalar (investitsiyalar) va soliq imtiyozlari kiradi.

Yashil transport sektorini yanada rivojlantirish iste'molchilar orasida CO₂ chiqindilari va ishlab chiqaruvchilar orasida nol yoki kam emissiyali transport vositalarining minimal ulushi uchun qat'iyroq talablarni talab qiladi. Transport sektorini "yashillashtirish"ni oshirishning asosiy sharti energiya sanoatini barqaror rivojlantirishdir. Bu milliy darajada tegishli siyosatni amalga oshirishni, jumladan, investitsiya risklarini kamaytirishni, yoqilg'i tejamkorligi standartlarini belgilashni, nol yoki kam emissiyali transport vositalari uchun mandatlarni joriy qilishni, energiya ishlab chiqarish va shinalarni qayta ishlashda qiymat zanjirlarini qo'llab-quvvatlashni, bu sohada innovatsion texnologiyalarni rivojlantirishni va boshqa ko'p narsalarni talab qiladi.

Yashil transportni ishlab chiqarish va ta'minlash bilan shug'ullanadigan korxonalarning rivojlanishi, shuningdek, ularning ish sharoitlarini yaxshilash turli shakllarda va turli sur'atlarda, turli resurslar va mexanizmlarni jalb qilish orqali amalga oshirilishi mumkin. Ijtimoiy-texnik tizimlarni hududiy boshqarish doirasida elektr transportiga o'tishni boshqarishning ikkita asosiy yondashuvi ajratilgan: bosqichma-bosqich, rejalashtirilgan moslashuv mexanizmi va jamoat foydalanishi uchun elektr transportini tez va shoshilinch ravishda joriy etish uchun moliyaviy investitsiyalarni safarbar qilish.

Bu ikki yondashuv bizga institutsional, texnologik va ijtimoiy to'siqlarni, shuningdek, o'sish imkoniyatlarini boshqarish nuqtayi nazaridan "yashil" transport sektoriga o'tishni tashkil etish, muvofiqlashtirish va tartibga solish bilan bog'liq masalalarni ko'tarishga imkon beradi. Qisman elektrlashtirish transport sektorini modernizatsiya qilishni osonlashtiradi, shu bilan birga avtomobil komponentlari yetkazib beruvchilari, xizmat ko'rsatish va ta'mirlash kompaniyalari, marketing, eksport, shuningdek, ilmiy tadqiqotlar, yangi texnologiyalarni ishlab chiqish va turli o'lcham va maqsadlardagi turli xil transport vositalari modellarini yaratish kabi barcha iqtisodiy ishtirokchilar uchun imkoniyatlar yaratadi.

2030-yilgacha bo'lgan davrga mo'ljallangan davlat ekologik siyosatining asosiy maqsadlari tabiiy resurslardan barqaror foydalanish uchun sharoit yaratish va 2030-yilgacha bo'lgan davrga mo'ljallangan Konsepsiyani amalga oshirish doirasida O'zbekiston Respublikasida iqtisodiyotni "yashil" o'zgartirish mexanizmlarini amalga oshirishni o'z ichiga oladi. Bu yo'nalishdagi asosiy qadamlardan biri "Yashil iqtisodiyotni rivojlantirish bo'yicha milliy harakatlar" rejasini ishlab chiqishni o'z ichiga oladi. Mamlakatda "yashil iqtisodiyotni rivojlantirish"ning ustuvor yo'nalishlari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

Ø "yashil transport"ni rivojlantirish uchun zarur shart-sharoitlar va infratuzilmani yaratish;

Ø ekologik sertifikatlashni rivojlantirish, ekologik yorliqlarni joriy etish, imtiyozlar berish va "yashil" davlat xaridlarini rag'batlantirish, mintaqalarda "yashil" ish o'rinlarini yaratish va ekologik innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash choralari o'z ichiga olgan barqaror ishlab chiqarish va iste'molni rag'batlantirish;

Ø o'rta muddatli istiqbolda "yashil transport"ni qo'llab-quvvatlash uchun moliyaviy vositalarni joriy etish imkoniyatlarini o'rganish.

Har bir mamlakat ekologik toza transport turlariga o'tish bo'yicha o'z strategiyalarini ishlab chiqmoqda.

Transportda yashil iqtisodiyot tamoyillariga o'tish ko'p qatlamli jarayon bo'lib, O'zbekiston Respublikasi uni rivojlantirish uchun qulay sharoitlarni taklif etadi. Ushbu jarayonni boshqarish korxonalar va firmalar tomonidan qo'shimcha qiymat yaratishni boshqarishni o'z ichiga oladi. Bu innovatsion yondashuvlarni va hamkorlik tarmoqlarini rivojlantirishni talab qiladi. Shuningdek, milliy iqtisodiyotning o'ziga xos xususiyatlarini, transport sanoatining dinamikasini, iste'molchilarning xabardorligini va kichik biznesning ishtirokini hisobga olgan holda yashil korxonalarni rivojlantirish uchun sharoit yaratish muhimdir. Yashil transportni rivojlantirish bosqichma-bosqich rejalashtirilishi yoki transport bozori segmentlarini kengaytirishni o'z ichiga olgan innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash orqali rag'batlantirilishi mumkin.

Barqaror transport atrof-muhitga yetkaziladigan zararni minimallashtiradi va undan foydalanishning ekologik va ijtimoiy ta'sirini kamaytirishga yordam beradi. So'nggi yillarda transportning atrof-muhitga salbiy ta'siri sezilarli darajada oshdi, bu esa yashil transportni, ayniqsa, elektr transport vositalari sohasida faol rivojlantirishga turtki bo'ldi.

Yashil transport sohasida zarur barqaror rivojlanish ko'rsatkichlariga erishish uchun tegishli davlat siyosatini ishlab chiqish zarur. Ushbu siyosat transport vositalarida energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etishga, logistika texnologiyalarini rivojlantirishga, transportning chastotasi va masofasini qisqartirishga, shuningdek, kam uglerodli yoqilg'ilarning mavjudligi va barqarorligini oshirishga yordam berishi kerak.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ushbu tadqiqot jamoatchilikning yashil transportdan foydalanishga tayyorligini va yashil sayohatda raqamli vositalarning rolini tushunishga va shu tariqa jamoatchilik uchun yashil sayohatning hozirgi holati va imkoniyatlarini tushunishga qaratilgan. Keyingi bosqichda raqamli texnologiya kompaniyalari bilan birgalikda yashil hayotda inklyuziv uglerod guruhlariga uchun batafsil qoidalarni ishlab chiqish, inklyuziv uglerod standartlari va savdo bozori uchun milliy tizimni bosqichma-bosqich yaratish va ko'proq pilot shaharlarda yashil transport uchun faoliyatni tasdiqlash va emissiyalarni kamaytirishni tekshirish uchun tegishli usullarni ishlab chiqish muhim bo'ladi, shunda inklyuziv uglerodni kamaytirish siyosati mamlakat bo'ylab ko'proq shaharlarda takrorlanishi va jamoatchilik yashil transportdan foyda olishi mumkin.

Turli shahar hududlarida yashil transport tadqiqotlari ekologik toza shaharlarni loyihalash uchun ma'lumotnomalar va mezonlarni talab qiladi. Yashil transport konsepsiyasi barqaror shaharlarni yaratish uchun ekologik toza texnologiyalarni qo'llash orqali bir-biri bilan integratsiyalashgan turli xil resurslar va infratuzilmadan foydalanish orqali shahar hududlarini rivojlantirish uchun barqaror transportni rivojlantirishga hissa qo'shadi. Barqaror shaharning xususiyatlari barqaror muhitni yaratishni qo'llab-quvvatlaydigan jismonan faol aholi bilan tavsiflanadi.

Bundan tashqari, hukumat mamlakatning barqaror rivojlanishini ta'minlash uchun hozirgi vaqtda muhim talab bo'lgan yashil transport tizimini joriy etish orqali ekologik barqarorlik dasturlarini ilgari surishda faol ishtirok etish orqali transport infratuzilmasini rivojlantirish siyosatini ishlab chiqishi kerak, qayta tiklanadigan energiyani rivojlantirish va yashil energiya yaratishga undash kerak. Shuningdek, transportdan samarali foydalanishni oshirishga yordam berish uchun yashil transport dasturlaridan foydalanish zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Fan, Y.V., et al. (2018). A review on air emissions assessment: transportation. *Journal of Cleaner Production*.
2. Davis, S.C., et al. (2020). *Transportation Energy Data Book: Edition 38.2*. Energy and Transportation Science Division, Oak Ridge National Laboratory.
3. International Energy Agency (IEA). *Greenhouse Gas Emissions from Energy*. <https://www.iea.org/data-and-statistics/data-product/greenhouse-gas-emissions-from-energy>
4. Wang, S., Wang, J., & Yang, F. (2020). *Transportation Research Part D: Transport and Environment*, 79, 102242.
5. Al-Ghussain, L., Ahmad, A.D., Abubaker, A.M., Mohamed, M.A., Hassan, M.A., & Akafuah, N.K. (2022). *Case Studies in Thermal Engineering*, 39, 102442.
6. Bradshaw, C. (1994). *The Valuing of Trips*. In Revised Sep 1994, prepared for Outwalk and the Transportation Working Committee of the Ottawa-Carleton Round-Table on the Environment; Transportation & Infrastructure Committee, Toronto, ON, Canada.
7. Li, X.Y., & Xue, Y.T. (2009). A Preliminary Discussion on Green Transportation and Sustainable Development. *China High-Tech Enterprise*, 9, 98–99.
8. Lu, H.P. (2022). Sustainable Urban Transport Development in China. *Science & Technology Review*, 40, 24–30.
9. Shah, K.J., Pan, S., Lee, I., Kim, H., You, Z., Zheng, J., & Chiang, P. (2021). Green transportation for sustainability: review of current barriers, strategies, and innovative technologies.
10. Ahmed, M.M.A.W., & Monem, N.A.E. (2020). Sustainable and green transportation for better quality of life: case study Greater Cairo-Egypt. *HBRC Journal*, 16(1), 17–37.
11. Agyemang, M., Zhu, Q., Adzanyo, M., Antarciuc, E., & Zhao, S. (2018). Evaluating barriers to green supply chain redesign and implementation of related practices in the West Africa cashew industry. *American Journal of Environmental Policy and Management*, 8(2), 117–134.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 9/2

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
